

Glasilo Slovenske Krajine

NOVINE

Prihaja vsako nedeljo.

Cena na leto doma 20 Din. V Ameriko cena na leto 70 Din. Cena M. Lista je doma 5 Din, v Ameriko 30 Din. ki oba lista majo i sirote dobijo kalendar brezplačno. Ki pa samo ednoga, ga dobijo za polovično ceno.

„Vredništvo i opravištvo Novin je v Crensovcih, Prekmurje.“

Vrednik Klekl Jožef, vp. plebanoš v Crensovcih.

Rokopise i narocno pošiljajte na uredništvo ali opravištvo Novin v Crensovce, Prekmurje. Oglasi, (inserati) se tudi tu sprejmajo. Cena ednoga kvadratnoga centimetra za ednok en dinar za večkrat popust od 5% do 40%.

Nova cerkvena oblast.

Z današnjim dnevom, 1. decembrom se cerkveno pridružimo mariborskoj pušpekiji, štera se za lavantsko zove, ar je svojo stolico nekda mela v lavantskoj dolini pri sv. Andraši na Koroškem. Prikapčili so nas k toj pušpekiji sam naslednik sv. Petra, namestnik Kristušov, slavno vladajoči sv. oča, XI. Pius rimski papa. Po od Kristuša njim danoj oblasti majo oni i jedino oni oblast nove pušpekije nastavljati i starim meje nači zaokrožiti kak to za zveličanje duš za boljše spoznajo. Nji ne vodi politika, nego Kristušova ljubezen, štera išče samo božo diko i naše zveličanje. Ta ljubezen je podredila nas mariborskomi hercegpušpeki, dr. Karlin Andraši, ki do odsegamao pasli naše duše na pašnikaj Matercerkvi. Politika je delala na to, da mi ne bi se odtrgali od Szombathelya, a ljubezen Kristušova jo je premagala. Sv. oča so sprevidili, da vogrška politika i na Madjarskom i v Prekmurji na strašno škodo bože dike i nemrtelnih duš ne gledala na „edno potrebno“, najmre na to kak se zveličamo, nego jedino na stare meje Madjarske i kak bi se nadale vse vogrščilo. Zato zo vodjeni od sv. Duha prišli vsakomi vernomi prekmurškomi katoličanskomi srci na pomoč: dali so njemi novoga višjega pastira, ki do nemoteno od madjarske i tudi domače politike lahko iskali samo božo čast i zveličanje duš. Mi gda dužno vernost i vdanost oblubimo dnes novomi pušpeki, se z zahvalnov ljubeznostjov poslovimo od dozdašnjega našega pušpeka, grofa Mikeš Janoša. Mi se njim zahvalimo za vse dobrote, štere so nam v svojoj višje pastirskoj dužnosti skazali, zahvalimo se njim za vso ljubezen, vso skrb, predvsem za odločen nastop pri branitvi katoličanskih verskih šol i za tisto veliko poštenje, štero so nam s tem pokazali, ka so nas Slovence držali za „najbolše svoje vernike“ i naš kraj za „džündž svoje pušpekije“. Gda njim mi v slovo poljubimo v duhi posvečene roke, njim obečamo, ka bodemo novoga našega višjega pastira ravno tak ljubili, poštuvali i tak verno služili kak njih, ka novi naš nadpastir „v nas ravnotak najdejo svoje najbolše vernike i v našem kraji“ „džündž (biser) svoje pušpekije“. Staro ljubezen, štera je obstojala med nami prek sto let, naj ponovi, popravi, olepša, ovenča Kristušova sladka, omamljiva ljubezen, štera ne pozna mej: *odpustimo eden drugomi. Odpustite! Odpustimo!* Vas tam v Madjarskoj državi, nas pa v Jugoslaviji naj vodi ta Kristušova ljubezen k skupnomi cili: da najdemo Boga. Ta vez ostane še med nami: charitas numquam excidit: ljubezen nikdar ne miné. Pa naj ostane šče edna vez: sv. Martin, rojak negdešnje Pannonije i sledkaršnje Slovenske Krajine naj nas drži tudi vkup po svojem češčenji. Vi mate Martinišče v Szombathelji, mi je ščemo meti v Soboti. Podvojeno, goreče, istinsko češčenje sv. Martina velikoga rojakavaše i naše Pannonije

naj nam drži srca vkup za tisti sveti namen, za šteroga je živo sv. Martin: „poganstvo“, to je slabo krščanstvo ztrebiti i pravo Kristušovo goreče krščanstvo potrditi. Z tem nakanenjom se podamo po Kristušovej zapovedi k sini proste slovenske matere, našemi novomi višjemi pastiri i njemi z celim srcem zazovemo: Oča, tvoja deca smo postali, ljubimo te, poštuujemo te, bogamo te i prosimo te, ljubi nas, vodi nas, pasi nas, da s tebov vred zadobimo kraljestvo blaženstva, štero nema konca i zavživamo tisto „Svetlost“, štera nikdar ne vgasne.

„Lavantinski škof“.

Da zdaj pod duhovno oblast lavantinskoga škofa spadamo, dobro bo znati, zakaj se naš novi višji pastir imenujejo lavantinski škof, čiravno v Maribori stanujejo. Solnograški (Salzburg) nadškof II. Eberhard so z dovoljenjom Apoštolske Stolice 1228. leta v svojoj preobširnoj nadškofiji ustanovili novo škofijo v malom viraši Sveti Andrej poleg Lavant potoka na Koroškem. Po imeni Lavant potoka se cela tista dolina imenuvala i se šče dnes imenuje lavantinska dolina i po tom imeni je dobila nova pušpekija svoje ime „lavan-tinska“ i novi pušpek svoj naslov „lavan-tinski škof“.

V Sv. Andreju so stanjevali lavantinski škofje celi 630 let. Leta 1859. so se preselili v bole prilično mesto, v Maribor. Ali ime škofije je ostalo „lavan-tinska“ i naslov škofa „lavan-tinski škof“, ar je to tak navada vu sv. Matercerkvi, ka se prvotna imena škofij i naslovi škofov stalno obdržijo. Pravno nega mariborskoga škofa, nego lavantinski škof v Maribori stanujejo. Ravno tak na Vogrskom nega temešvárskoga pušpeka, nego čanadski pušpek v Temešvári prebivajo.

(Vogrski pušpök, slovenski škof, horvatski biskup, vsa tri imena izhajajo z grške reči „episkop“; z toga je nastano „piskop, biskup, pušpek, skop, škof“.)

Ka pomeni naša nova pušpekija?

Dnes, 2. dec. se more prečteti v vsakoj našoj cerkvi pastirski list prvoga našega slovenskoga pušpeka. Od časa slovenskih knezov, Kocela i Pribine, pred 1300 leti, gda je naša Slovenska Krajina mela slovenske svecke i cerkvene vladare, neso naši Slovenci meli slovenskoga pušpeka. Od Kocelovoga časa, gda je šče v Lendavi bila slovenska pušpekija, ne bilo za naše prekmursko ljudstvo slovenskoga pušpeka. Prvi so dr. Karlin Andraš. Meli smo mi dobre, pobožne pušpeke ne našega roda v Szombathelji, bili so med njimi, ki so si celo prizadevali, da bi se navčili slovenskoga jezika, Szabó István so celo še slovenski predgali, ali za volo vogrške politike, štera je šla za tem, da ztrebi vse, ka je ne madjarsko i spremeni vu madjarsko, li neso mogli tisto dati nam Slovencom, ka so za nas v svojem srci nosili. So bili, ki so nam celo materni jezik zagovarjali i prve slovenske

molitvene knige pomagali na svetlo davati, a tistih pravic, kak so nam šle v šoli, v cerkvi, v družini zavclo pretirane madjarske politike, neso nam mogli dati. Jezik se nam je jemao, i s tem je pešala tudi vera. To se je žalostno vidilo pri tistih naših ljudeh, ki so postali „gospocki“, gučali madjarsko mesto slovenskoga maternoga jezika, — tei so živeli mesto krščanskoga pogansko življenje. Ka je mladina vu vnohij mestaj tak pokvarjena, je zrok tudi to, ka se je vere navuk v večih mestaj včio vogrski, šteroga dete ne razmelo i zato ne mogo predreti do njegove duše, da bi jo oplemenito i pobolšao. Ta zavira je zdaj odpadnola. Pušpek slovenske krvi v jugoslovenskoj državi de meo več moči, da gornjo zaviro odstrani i Slovencom zasigura vekšo cerkveno slobodčino, da se njim duša bo ležej razvila do popolnosti. To pomeni v prvij vrsti naša nova pušpekija.

Pomeni pa tudi drugo. Čeravno smo z brati Slovenci prek Móre v ednoj državi bili, itak, ar smo cerkveno bili ločeni, neso se popolnoma za edne šteli. Nova vez nas je zdaj popolnoma pobratila. Eden svecki i tudi eden cerkveni vladar nas vezeta vkup: Slovenci, Jugoslovani smo.

Prek Móre majo naši bratje dosta lepih naprav, štere bi pri nas krvavo bile potrebne te so zdaj naše postale, ar smo edni postali. Bogoslovje, deško scminišče, razna društva itd. je naše postalo. A mamo pa tudi mi lepote, miline, ka jih tam prek nemajo: živa globoka pobožnost, poštuovanje do duhovnikov, lepe cerkvene i familijanske navade itd. Vse to bo i prek Móre rodilo obilno dobroga sadu. Pa postali smo močnejši, odločnejši, više stojezero katoličancov je dobila z nami i Koroškov lavantinska pušpekija. Keliko vernih, odločnih src se je združilo tesno zdaj v boji proti sovražnikom naše vere. Tei i vnohi zroki, od šterih bomo ešče pisali, nam dajo spoznati, ka se dobromi Bogi iz globočine srca moremo zahvaliti, ka se je naše cerkveno pitanje na té način rešilo.

NEDELA.

V Adventi I. Evangelium sv. Lukača XXI. 25—33. Slednja sodba. Zavrženi bodo oni, ki neso zvršavali dela smilenosti. Jezus je obsodi, ar ka so nej bližnjemi včinoli, so Njemi nej včinoli.

Ljubézen do bližnjega.*

Istina, zgled, i kakši zgled, o Kristuš! I te tvoj lepi zgled i ostra zapovid boža i naravno ngenjenje našega lastnoga srca — vse to zove k smilenji, k telovnim dobrim delom za bližnjega. A, moj Bog, kak šče vse premalo jih je. ki v istini djansko ljubijo, ki istinsko spünjavajo dobrodušnost, ki z odprtov, mejkov rokov tolažijo sirmaštvo sveta! Ne govorim od tistih, ki ne morejo, ar sami nikaj nemajo; tudi ne od tistih, ki majo samo telko, da živijo — tudi zanje ne ostre zapovedi, čiravno bo vsakši njihov grižljaj, pritrigan lastnim vüstam zavolo bližnjega, tembole blagosloven i poplačan ravno zato, ar je pritrigan . . . . Nego, ali spünjavajo zapovid svoje-ga srca i zapovid božo bar tisti, ki majo vsega dosta? Tisti, šterih hintovi se leskečejo v srebri i zlati; šterih stoli praščijo pod žmečov jestvin; šterih kase se že komaj zapirajo? Ah, kak so dostakrat trda njihova srca, kak so velikokrat stisnjene njihove roke! Tu pa tam vržejo kakši krajcar z mišljenjom, da ljudje ne bodo morgüvali, da se ne bodo razburjali. Nego, prijatelji, to je nej ljubezen do bližnjega — to je le strah, ki se boji za sebe! — Eli pa te družabna vest včasi vseedno zbüdi, kak či se na prilično junakinja v modernom romanu (knigi)

* Predga dr. M. Opeke stolnoga kanonika v Ljubljani izdala tiskarna Ničman v Ljubljani.

pita: Ka dela na stotine i stotine žen i deklic v fabriki njenoga oča od jutra do večera, den za dnevom? i si mora odgovoriti: Tvoje zdavansko obleko delajo . . . zbudí se njim — pravim — v očimetanje, da oni šumijo v svili, kda drugi komaj s cotami pokrivajo nagoto; da se oni — svetopisemski bogataši — nasičajo pri napunjenij stolaj, kda se v nogim siromaškim Lazarom svejti lakota iz oči, — zbudí se to včasi v prsaj — i te pa nikelko filerov milošćine . . . Pa, prijateo, tudi to je ne lübezen, tudi to je strah pred svojov lastnov vestjov! I ka bodo tisti fileri i krajcari? Kaplice v morje! O, kak pozablajo lüdje zakopani v miljone, da so ne samosvoji gospodari svojega premoženja, nego le arendaši i od Boga zaznamüvani razdejalci toga, ka majo preveč. Zakaj, što ma preveč blaga, ma lüdsko (túje) blago, pravi sv. Augustin; Bog ti da, ka potrebitješ; či ti da več, ti da za druge! Ne tak, da bi pa drugi meli do preobilja ednih pravico, da bi lejko prišli i bogatašom pobrali, ne, ar pisano je: Ne kradni! Tak pa je, da bodo bogataši Bogi, ki je edini gospodar vsega, ka je težek odgovor davati, či toga, ka njim je Bog dao več, ne razdelijo v bogato milošćino siromakom!

Uradna naznanila.

Glasom razpisa ministristva socijalne politike v Beogradu izseljeniski odsek br. 4078 z dne 16/XI. 1923, je letošnja kvota izseljencov, dovoljena od vlade zjedinjenih držav Severo Ameriškijh za našo državu (6226 oseb) dopunjena. Prosilci, ki so prošnje vložili za Ameriko i so zavolo dopunjene kvote, njihove prošnje neugodno rešene, dobijo vse svoje dokumente nazaj. Za sprijemanje novih prošnji za Ameriko, bode pravočasno razglašeno v Novinaj. Sprijemale pa se bodo sledeče: 1.) Prošnje za potne liste tistih oseb, štere potüjejo na kratek poset (6 mesecov). To pa morejo verodostojno dokazati. 2.) Prošnje deci ameriškijh državljanov pod 18 let. 3.) Prošnje oseb, ki so rojene v inozemstvi (posebno v Ameriki) ka pa morejo dokazati: 4.) Prošnje oseb, ki se v smislu izseljeniskoga zakona Zjed. drž. Severo—Ameriškijh od leta 1917 in novele k tomü zakonu od leta 1921. (Resbriktion act) püšćak prek letne izseljeniske kvote, pa ne več kak 20% ne kvote (t. j. 1285) to so: a) ki se šćijo povrnoti po kratkom obiski v našoj državi (v roki 6 mesecov, v to zračunano odpotüvanje iz Amerike i povratek ta): b) Po pozvanji igralci, umetniki, predavatelje, pevci, bolničarke, štere posedüjejo diplomu kakše bolničarske šole ali bolnice, dojke, dühovniki štrogakoli veroizpovedanja, profesorje srednjih šol ino seminarov, tujinci pripadajoči kakšemi prostomi pozvanji ino tujinci zaposleni kak domača držina t. j. kak služkinja ali küharica itd. ne pa n. pr. sobarica.

Ministerstvo socijalne politike je zednim odredilo, da strankam, štere se sćejo izseliti, je v tom leti nej dovoljeno, se obrnoti zavolo odobrenja izselitve posredno ali neposredno na izseljeniski odsek prle imenüvanoga ministristva v Beogradu, ar je to zavolo radi dopunjene kvote popolnoma brezpredmetno. (Okr. glavarstvo šte. 8222/I—1923.)

Fabijola

ali

Cerkev v katakombah.

II. Boj.

Fulvij je bio prestrašeni i je ne znao prvi hip odgovoriti, kda je Fabiola srđito govorila dale: „Što ste pa vi, ki ste že ednck vdrlí v hišo k mojoj sorodnici i jo razžalili i te zdaj pa silite v mirno tihoto vesničke hiše?“

„Što ste pa vi, ki si vüpate v tújoj hiši gospodüvati?“

„Jaz sem tista“ odgovori Fabiola, ki je že te opazila vaše nameravanje i nakanenje do nedužne deklice, kda ste se oprvim srećali z Nežicov v hiši mojega oča i šteroj je velevala čast i vest, da vniči vaše namene i obvarje svojo sorodnico.“

Ob tej rećaj je prijala Nežo za roko i jo odpelala, stari Molos je stopao za njima. — Fulvij pa je škripao z zobmi i mrmrao: „Le čakaj gizdava Rimljanica, ti boš še čütila, kak se Ažianec mašćüje i se spominjala toga dneva i vöre. —

Casarski razglas.

Prišeo je den, gda se je mela razglasiti casarska zapoved, naj se preganjajo i pokonćajo kršćeniki. To delo so naložili Korvini, i ar je čüo, da je v Nikomediji nekši kršćanski vojak raztrgao takši razglas, zato se je skrbno pobrigao, da se v Rimi nebi kaj takšega pripetilo. Već pergamentnih papirov so vküp djali, na nje

Glasi.

Slovenska Krajina.

Prvi pastirski list našega novoga nadpastira se dnes more prećeti v vsakoj katolićanskoj cerkvi, Slovencom slovenski, Madjarom madjarski, Nemcom nemški. Mi ga dnes tjeden namenimo v našem listi objaviti, da ga vsaki lahko preće, ki ne je bio pri predgi.

Premešćen je iz Törnišća v Beltince č. g. Vinter Jürj kaplan. To je zadnje zvano „dispozicija“ bivšega püšpekagrofa Mikeš Janoša. V tom ravnanjü omenijo, naj na spraznjeno mesto v Törnišće že novi püšpek imenüjejo kaplana.

V zadnjem pastirskom listi, šteroga so nam bivši naš püšpek grof Mikeš poslali, na prvom mestü naznanijo, da je naš kraj prišo pod oblast mariborskoga hercegpišpeka.

Črensovci. Preminoči tjeden so pri Cigan roj. Vućko Eufemiji dövicü tolvaje v hlevi bujli i ž njega odnesli prase. Sirotü dovica je prase štela odati, ka bi deci küpila obleko. I hüdobne roke, pijana srca so to prepřečila. Krćme so nam pod novov oblastjov zrasle kak gobe — a žalibog ž njim so zrasle tudi tolvajije, da njim ne para po celoj zemlji.

Blagoslavljanje Srca Jezušovoga podobe na Sr. Bistrici. Obćini Sr. i G. Bistrica obhajata vseko leto 21. nov. god svoje kapelice, darüvanje Bl. D. Marije. Letos se je te god posebno slovesno obhajao, blagoslavalu se je te den lepa, velika podoba Srca Jezušovoga, štero je dala gorpostaviti iz svojega krüšnoga v svojem ogradi Ivko rojena Šćrbüć Marijanka, dovica na Sr. Bistrici. Do osemsto lüdi je privrelo vküp na pobožnost z cele črensovskü i ešće zvünske fare. Vnogo pobožnosih düš je sprejelo sv. prećišćavanje. Po velikoj svetöj meši, štero so slüžili vić. g. Čačić Jožef, pleb. se je zdignola procesija od kapelice do mesta, gde bo podoba gorpostavljena. To so vodili g. pleb. Čačić, dvorila sta njim pa g. Hauko Jožef kaplan i Klekl Jožef vp. pleb. Med procesijov je od g. Lütar Štefana nadučitela i kantora navćen bistrićki deklüški zbor pod njihovim vodstvom genljivo popevao litanije Srca Jezušovoga. Gornje bistrićki ognjegasci so društveno nastopili i počastili procesijo. Po blagoslovi se je spoevala lepa pesem na čast Srca Jezušovomi i obdržala predga. Predgali so g. Čačić Jožef pleb. i to tak srćno, da se je čüo joć i opazila vidna genljivost. Govorili so od ljübeznü Odküpitelovoga Srca, ki nam je z tem, ka nam je svoje Srce dao, vse dao. Ki srce komi da, njemi vse da. Zatem so razložili nastanek bratovćine Srca Jezušovoga i gućali že od naše düžne ljübeznü do Srca Jezušovoga. Po predgi se je vrnola procesija med popevanjom nazaj v kapelico, gde se je narod po dobljenom blagoslovi razišo. Lüdstvo se je oponašalo lepo, dostojno. Podobo so nosili dećki na okinćanom stoci, sprevajale jo pa dekle v belo oblećene. Vreme je bilo lepo — sunce se smejalü na vnoge rože, štere so oplele obe kapelici i podobo miloga Zveličitela. Edno je žela zdaj vseh Bistrićancov i cele črensovskü fare: Naj pride kraljestvo Srca Jezušovoga, kraljestva ljübeznü i mirü na celi svet.

napisali razglas i ga zabili na desko, štero so nato odnesli na steber v sredini trga (placa), kda se je že kmićilo i ne bilo lüdstva na trgi, da bi ga stanovniki zapazili samo proti jütü i se s tem bole prestrašili.

Da pa po noći ne bi što dol vzeo i raztrgao toga pisma, so dali Korvini celo stotnijo panonskih vojakov za ponoćno stražo. Vojaki te panonske stotnije so bili većinomü tühinci iz med najbolje divjij, severnij narodov: Daki, Pannonci, Sarmatje itd. bili so divjega pogleda i grobjanskoga obnašanja i so tak za silo gućali tudi latinski jezik. V zadnjem vremeni rimske države pa so bili tej divjaki casarom najvörnejša telovna straža, Rimlanom pa najvećši straj.

Razposlao je te divjake na vsaki kraj, kde se pride na trg, i jim je ostro zapovedao presmeknoti vsakoga, ki bi šteo iti na trg i nebi znao skrivnoga znamenja (parole), štero so vojaki imeli dano za vsako noć od svojij častnikov.

Da pa štéri kršćenik nebi mogeo rabiti toga skrivnoga znamenja (parole), či bi je ravno kde po nepriliki zvedo, je dao Korvin za svoje vojake za to noć glasilo (parolo) „numen imperatorum“ po naše „božanstvo cesarjev, vladarjev,“ ar je dobro znao, da toga imena ne izgovori nieden kršćenik, če bi ravno zvedo za njé.

Kda pa je bilo vse v redi, je šo Korvin šće ednok okoll vsej straži i jim je ostro zapovedao, naj bodo skrbni, posebno tisti, ki je bio postavljen poleg stebra, na šterom je viso razglas, tomü je moćno zapovedao, da naj svakoga

Do sto falatov küř so preminole dni odnesli v Trnji, Žižkih i v Črensovcih.

Na podporo Marijinoga Lista, naj sirote morejo brezplaćno dobiti do rok lepi veliki Marijin List, štéri se zdaj štampa, je nabrao Horvath Sabo Ignac, cehmešter iz Gornje Bistrice na gošćenji pri Ivko roj. Šćrbüć Marijanki na Sr. Bistrici od pobožnih gostov dvesto dinaröv. — Srćna hvala vsem v imeni sirot. —

9. sklep zbora zavüpnikov od 11. nov. je falingasto naštampan dnes tjeden. Glasiti se mora, ka z tistih krajov se sme živina vövoziti i senje držati, gde nej küge. Ar i tej kraji so pod zapor postavljeni. Gde je küga, samo obsebi se razmi, ka se odtistec ne sme.

V imeni naše stranke: so gos. Klekl Jožef narod. poslanec oprosili gospoda glavara v M. Soboti, da bi se smelo obdržavati senje, tam, gde nega živinske küge i se s tej krajov živina smela vövoziti.

Nové takse: Od 15. t. m. se morejo krstni listi, zdavanski listi i smrtovnice štampüjati z 10 dinarami; Na to se posebno opominajo župni uradi. Dozdaj je tbelo, če se je nücao kak priloga, samo za 2 dinara.

Vsem obćinam: se toplo pripöraća, da si naroćijo list „Obćinska Uprava“ štéri de meo namen natenko razlagati vse zakone i tudi davao pojasnila za poslovanje obćin. Za prekmurske razmere bo v listu posebno preskrbljeno. List košta 100 D. na leto za male obćine, za vekše se prosijo, da po mogoćnosti naj podporo dajo. Vsa naroćina se pošila na naslov: Županska zveza za Sloveniju v Ljubljani Jugoslovanska tiskarna, Kopitarjeva ulica.

Gornji Petrovci. Nedeljska fara je ešće ne videla tak lepoga dneva, kak je bila nedelja 11. novembra. Imeli smo velićeštno procesijo s sv. O'tarskim svestvom za sklep sv. misijona, šteroga sta vodila gospoda misijonara od sv. Jožefa nad Celjem. V gorećih v srce segajoćih predgah sta gospoda oznanjala istine sv. vere. Vsaki den smo meli tri predge, štérih se je lüdstvo, nej samo iz domaće fare, nego tudi z Markovec i posebno iz Martinja lepo vdelećevalo. K sv. misijoni je bila vzeta tudi ves Martinje. Lüdstvo je jako vrlo pohajalo predige i sv. svestva. Ne jih je bilo dosta, štéri ne bi prišli k sv. misijoni. Spovedanih je bilo okoli 500; pri svetom prećišćavanju pa okoli 1350. To je lepo štävilo za našo malo faro. Parnice smo gospodi plebanosi iz celoga srca zahvalni, da so nam preskrbeli to veliko milost sv. misijona i lepo slavnost zadnjega dneva. Želimo, da bi vsaka fara v Prekmurju bila delećna sv. misijona, kak smo bili mi. Gospodom misijonarom pa obećamo, da se sćemo po njüvü navukih ravnati i živeti.

Državnoj posredovalnici dela v M. Soboti. Uredništvo je zvedilo skcz Zagreba jako žalosten glas od naših delavcov, ki so bili zaposleni na državnom imanji „Belje“. Zvedilo se je od ednoga dela delavcov, ka so jako razvüzdano živeli. Dećke i dekle pać moški i ženski spöl so spravili vküp po noći v edno

presmekne, što bi se mu bližao. Pa i pa je ponavlaog glasilo parole, nato ga pa zapüsti omamlenoga od vina.

Bila je grda i viherna noć, večkrat se je püstü dežć; moćen vojak se zavio v svoj plašć; zdaj, zdaj je segno v žep po nekšno posodo z pijaćov, mrmrajoć sam v sebi je hodo sem pa ta.

V tistom vremeni, kda se je to godilo na tgi, so sedeli Diogen i njegova dva sina v svojoj siromaškoj küci okoli ognja i si pripravljali slabo večerjö. Hiša pa je bila skoro poleg trga. Po kratkom časi poklonka nešće na dveri, nato se pa prikazeta dva mladenića, štériiva so vsi dobro poznali.

„O kakša čest za moju küco, da nas obišćeta, dragiva gospoda, je djao v pozdrav stari gospod Diogen. „Ne znam, ali bi vaj smeo pozvati k našoj slabojoj večerji, či pa sćeta pristopiti k našoj skledi, bomo jako radi i veselü.“

„D. bro oća Diogen, odgovori starejši, najmre Kvadrant, Boštjanöv centurion (kapitan) dnes sva itak samo jest prišla k vam, ali malo šće počakajmo, Mava najmre šće prle nekši poseo za opraviti, ali vćasi sva tü. Dotećas pa najide vaš sin i naj naküpi kaj za nas, da bomo dnes meli kaj bošega v skledi i da se bomo pri kupici vina zaveselili.“ Pri tej rećaj segne po mošnji i jo da sini.

Pogučavala sta se šće od toga i onoga z starcom; ali naskori opoti Kvadrant svojega mlajšega prijatelja Pankracija, da bi skoro pozabila na svoj poseo. „Dobro se ognü v plašć, togo* si potegni na glavo, ar je vlažna i mrzla

* Toga je prti podobna obleka, nekakšen kepenik,

hrambo, gde so spali i njim tak dali priliko na razvuzdanost. Oprosimo vodstvo, naj se drugo leto poskrbi, ka se ta nerednost ne ponovi, krivce pa naj kaštiga s' tem ka je ne vzeme na delo, ve jeste zadosta poštenih delavcov tñdi.

Poročo se je dne 21. novembra pri Sv. Šebestjani g. Schnurer Ježef, trgovec v Gor. Lendavi z gospodičnov Geček Terezijov. Mladomi pari želejmo obilno sreče.

Tolvajije v Dolnoj Lendavi. V zadnjem časi je Lendava postala pravo gnezdo tolvajij. Ne ga skoro noči, ka se ne bi zgodila kakša tolvajija. Najprle so oropali Majera, vörara, komi so lepo pošteno spraznili trgovino. Človek bi mislo, da je s tem konec, a ne so henjali gori s svojim delom ti nočne fitice, nego so probali okrašt Dolnjelendavsko hranilnico, tu so pa ne meli nikšega uspeha. Vrgli so so na goske. Odnegli so skoro zandrügim goske pri mesari Reichenfeldi i trgovci Blaui. — Nikak pred 10 dni so pa oponoči vdrl i stanovanje gpđ. Marice Sevrove, gda nje ne bilo doma i njoj odnesli vso zlatnino i peneze. Dnes tjeđen so pa šteli pri klavnici, gde mesarje svoje meso prekajüjejo, meso krasti. Ali občinski kanas, šteri tam stanüje, je odtirao i ednomi za spomin s sekiricov v hrbet vseke, ki je pa vseedno odbežao. — Zavolo vedno se ponavljajočih tolvajij bi bilo želeti, da bi občina dobila civilne policaje, dabi se že ednok iztrebili ti delomrzci.

V Dugojveši so dnes tjeđen z velkov paradov vñ. g. kanonik, Štraus, blagoslovili novi zvon. Dugovešćanje so na konjih prišli po zvon k Lendavskoj cerkvi, odked so ga v najvećšem redi spravili v Dugoves. Škoda, da je slabo vreme bilo.

Kaj so „pomožne misijonarke za Afriko?“ Kršćanske mladenke, ki iz ljübezni do Boga posvetijo vse svoje življenje rešitvi duš ubogih zamorcev. Živijo v verskem zavodu družbe sv. Petra Klaverja. Posebno gospodične z višjo šolsko izobrazbo so za to sposobne, če imaju pravi redovniški poklic. Sprejemajo so pa tñdi take, ki se dobro razumejo na kmetijstvo i poljedeljstvo. — Natančnejše se zve pri družbi sv. Petra Klaverja za oprošćenje sužnje, Ljubljana, Miklošičeva c. 3. Prošnje za sprejem je treba poslati vrhovni voditeljici, Rim, (23), via dell' Olmata 16.

Nalepše Miklavževo i božično darilo je „Misijonski kalendarček za mladino 1924.“ Imä ljubke zamorske povestice i slike, ki razvesele vsako otroško srce. Spređaj slika „Marija, Mati nedolžnosti.“ — Stane samo D. 2.50. Pri naročbi 12 izv. eden povrh. Naročite ga tako, da ne bo prepozno.

„Klaverjev kalendar 1924.“ maj bi imeli v vsaki hiši i družini. Nudi poučno i zabavno vsebino i slike iz Afričkih misijonov. Dekleta naj ne spregledajo članka „Poklic za naše hćerke.“ Vsem ga toplo priporočamo, da ga naročijo i razširjajo v prid rešitve naših še poganskih črnih bratov. To je apoštolsko delo. Stane samo 4 D. Pri naročbi 12 izv. eden povrh. Oba kalendarčka se naročata pri družbi sv. Petra Klaverja, Ljubljana, Miklošičeva c. 3. Istotam se

noč. Diogen, vi pa dobro křrite, da bo gotova večerja, ar se neva müdila dugo. Dveri pa pod prite, zaklepati ne potrebno.“

„Bog vaj sprevedi, dragiva sina; vajnoga posla ne poznam, pa siguren sem, da je dober i lep,“ je djao Diogen (D. B.)

Kvadrant je potegno na glavo svoj plašč i oba sta se pašćila sköz vozke vulice proti trgi. Komaj odideta, se že pa odprejo dveri i vstopi Boštjan s pitanjom, jeli n'iso videli Kvadranta i Ponkracija. Pravo je, da se njemi nekaj vidi, ka za poseo imato onivadval Diogen jima pove, da sta bila tu i da prideta vćasi nazaj. I istina, komaj je preteklo frtao vöre, sta že prišla nazaj.

„Je že tu“ pravi veselo Ponkracij i pokaže v prgišći zagnjeteni papir. „Što je tu, ka je tu“ ga izpitavlejo.

„No tisti razglas — glejte ga:“

„Naši gospodje Dioklecijan i Maksimian, nepremagani starejši augusti, očevje vladarov i casarov . . . itd.“

Le v ogenj z njim!

Tu v plameni se je sükao i cvro razglas, se je krčo, gübao i nadüvao, da je pokalo — i postalo küpček pepela.

Boštjan je zamišlen stao poleg ognja i gledao na goreći papir, šteroga sta mladencia trgala iz deske ne zavolo nerednosti, nego zato, ar je bilo na njem vno go zasramovanj proti Bogi i njegovim svetim navukom. Či bi se jima ponrećilo, bi dobila za plaćilo strašno moko i trpljenje; ali na to sò ne gledali prvi kristjani. Vsigdar so bili pripravljeni mreti za Kristuša, naj bi bila smrt nagla ali počasna, težka ali lejka.

Dale,

dobi tudi Naprednjak ob Kongu. Drama v treh dej. Spisala gr. Ledochovska, prevel dr. Rožman. Cena 3 Din.

Država.

Smrt zavolo besnosti. Pred kratkim je besni pas vjo 19 letno deklico. Pelali so jo v Pasteurov zavod v Sarajevo preiskali i jo poslali nazaj i njoj pravili, da naj pride za par dni nazaj. Ona pa se je ćutila zdravo i zato je ne šla. To lehkomislenost pa je morala plaćati s smrtjov. Nastopila je besnost i je morala v velikij mokaj mreti. V tistom kraji so besni psi vgrizli 15 peršon, od tej je mrla samo ta deklica, drugi so šće v špitalaj.

Proti natarakam v Sarajevi. Sarajevsko policijsko ravnateljstvo je odredilo, da se morajo odposlati natarakice po vseh kavarnaj. V kratkom izide takša naredba tudi za krćme. (Eli na bi bilo dobro to tñdi pri nas. V Sarajevi so mchamedanci, pa znajo, da to kvari versko življenje. Pri nas — kde smo kristjani — bi tñdi morali na to gledati.)

Mati vtopila 12 letnoga sina i sebe. Pred kratkim je pri sv. Lenarti v Slov. Goricah Marija Štefančić vrgla v potok svojega sina Franceka. Ljüdje so ćili javkanje i krićanje deteta, ki mlo proso podivjano mater, naj ga ne buje. Mati ga je pa tak dugo tiščala pod vodo, da je omedlo. Za sinom je šće ona skoćila v vodo i so jo potegnoli ljüdje ž nje mrtvö. V smrt je šla zavolo nesporazumlenja z možom, dete pa je bujla, da bi se na te naćin maščüvala nad možom.

Velki broj divjih zakonov v Subotici. Po naredbi ministra o povzdigi morale je priredila uprava varaša Subotice preiskavo, da zved i kelko ljüdi žive v tak zvanom divjem zakoni. Broj je strahoviti za Subotico. Nad (više) 4500 parov žive vküp brez zdavanja. Med temi so različni ljüdje, najveć pa siromakov, ki so ne meli sredstev, da bi se dali zdati. Vse te je policija pozvala, da se dajo zdati, eli pa se razidejo.

Židovsko bogoslovje v Beigradi. Nas-kori se odpre v Beigradi židovska bogoslovna šćola za šolanje rabinov (žid. dühovnikov) Ta šćola bò prva v Jugoslaviji.

Stüdenec s ćemernimi (zagiftan) gazi. V občini Vojska v Baćki se je zgodila te dni velka nesreća. Na dvori ednoga kmeta stoji stari stüdenec, iz šteroga so ne zajimali vode, nego so metali v njega smeti. Kda je te dni te kmet žgao, se je zbralo pri njem već ljüdi, med njimi tudi nekši mladenec, šteromi je spadnola pipa v stüdenec. Ar njemi je bilo žao za pipu, se je spüsto po vozi dol. Dugo ga je ne bilo nazaj i se je tñdi ne oglasö, zato se je spüsto dol eden kmet, pa tñdi njega je ne bilo već. Za njim se je spüsto dol drugi kmet, ar pa tñdi toga ne bilo, se je spüsto dol vert. Kda je pa prišeo na po poti, je moćno zakrićao, da ga naj potegnejo gor. Kda je vö prišeo, je pravo, da njemi je vdaro v glavo zagiftan düh, ki bi ga skoro omamo. Meo je samo telko moći, da je zakrićao. Drüge tri so tñdi vopotegnoli mrtve. Obraz njihov je bio ćisto ćaren.

Slavonski roparski glavara Čaruga. Slavonski logovje šće majo dnesden svoje roparske bande, svojega roparskoga glavara Čaruga, ki s svojimi većkrat krvavimi djanj i skrbi za to, da so posebnö trgovci i drugi bogati ljüdje ne brez straha. Bujo je že već ljüdi. Pred kratkim je pohodo hišo grofovskoga logara. Te je bio v zapor i za volo nekšega vmora. Te dni je tedi prišeo k logarovi materi lepo oblećeni gospod i njoj je pravo, da je on logarov zagovornik. Žena njemi je vervala i ga dobro pogostila. Kda pa je odišla za kratek čas iz sobe po opravkaj i prišla nazaj, je svojega gosta ne našla, našla pa je na stoli listek (paper) i na njem je bilo napisano: „Tu je bio roparski glavara Jovo Čaruga. Ka vam fali, je vzeo s sebov.“ Falio pa je zlati lancek i 6000 dinarov. — Do zdaj šće Čaruga niedna straža ne mogla dobit i roke.

Svet.

Goska, ki je slüžila kvoćki za ladjo. V mlini blüzi Clonela na Angleškom so meli duže časa pri hiši gösko i kokoš. Pod kokoš so djali belice od rece, da je valila. Kda sò šle mlade recike v vodo, se je kvoćka jako prestrašila i razćemerila, ar je ne mogla za njmi. V toj stiski joj je pomagala goska, ki je tñdi hodila z recikami i jih vodila po vodi i njim kazala kak trbe plavati. Pa kvdoće je tñdi to ne pomirilo. Drkala je po bregi gori i doli i zvala svoje mlade. Te pa se je zgodilo nekaj ćudnoga. Goska se je položila na breg kak ćun, kvoćka joj je batrivo skoćila na hrbet i ta je ž njov plavala okoli mlad'ih recik, štere so bile zdaj pod njenim varstvom.

Boj med srnjakom i jagrom. Zadnje dni se je pelao mladi dećko (ki je bio jager) v log. Naednok pa se zaleći v njega srnjak i ga vrže z kol. Napadnjeni dećko se je pa ne

prestrašo. Zaćeo se je med njima boj, tak da sò šla prek jagra kola. Pa jager je vseeno ne henjao i je nasprotnika nazadnje brez puške zadüšo. — Da je inaći mirno živinće tak podivjalo, se da razlagati s toga, da je srnjaka preplašilo vojaštvo, ki je melo blüzi tam strelne vaje.

Ka dela Radić v Londoni. Ne mislite, da je on šo v te najvećši varaš sveta zato, da bi samo jo i pio i hodo na veselice. Ne. Nego on tam dela. Kak svojim pristašom v Zagreb poroća v svojim pismah, pridobiva za sebe, za svojo stranko i za celo Hrvatsko (tñdi Slovenijo). I kak je znano, dela zabadav, kajti prijatelov ma že zadosta. Najvećši državniiki (politiki, tñdi poslanci) njemi pomagajo, da dosegne svoj cio. Posebno se zanima za hrvatsko pitanje stranka delavnoga ljüdstva. Ta stranka je najmoćnejša opozicionalna stranka i pričaküjejo, da pri zdajšnjih volitvah ona zmagä. Pred kratkim je meo Radić v klubi (skupšćini) te stranke predavanje (govor). Govoro je od Hrvatske, posebno od repuklikanske (svoje) stranke. Povedao je, ka šće njegova stranka i zakaj je ne zadovolna z zdajšnjov politikov Beigrada. Vse to je zbüdilo dosta zanimanja i voditeo stranke je oblübo vso svojo pomöć. V Beigradi so se prle Radići smejali, zdaj se pa že bojijo, da v istini dosegne to, ka šće.

Domaća politika.

Finanćni odbor je dokonćao svoje seie. Dva glasa so meli radikalni već kak naši. Če se tožite zavolo velikih dać, pomislite dvoje: 1. zglasali sò je radikalni 2. pomagali so je zglasati demokrati, Pućljovci i Radićevci, gda so se sej ogibali i ne proti glasali. Nieten sprejetih zakonov ne bi bio sprejet, če bi Radić prišo v Beigrad i tam delao, kak po düšnoj vesti more vsaki poslanec.

Parlamantarne seje so se odprle 26. novembra i bodo trpele do božića.

Bolnišnice naše (spitali) dobijo v prišestnom leti 2 milijona i 900 jezerö dinarov, da se zdržijo.

Vučitele po novom zakoni državnih namješćencov imenüje krao najmre v glavnih sküpinaj tiste na predlog prosvetnoga ministra, ove vse pa sam minister. Lejko nam pošljejo na državne šćole po tom zakoni brezvörca, drugovörca pać koga do šteli, braniti se nemo mogli proti, samo plaćüvati mo ga mogli — Pa bi Radić to krivico tñdi lahko preprećo. No da pa obećani a nigdar ne dani duhan je već vnoгим kak pravica. Ka valä zdaj tisti divji krić „živela republika!“ da so nam zavolo nje vse pravice tá splavale pa vodi? Povejtevi, pametni ljüde, ka valä zdaj vse to prazno obetanje?

Za zgradbo kat. seminišća i stolne cerkve v Beigradi je vlada doloćila vsako leto dati vekšo šumo penez iz državne kase. Nadšćof bo za kratek čas imenüvan.

Konkordat to je pogodba naše države z rimskov svetov Stolćcov (papom) se za kratek čas bò podpisao, kak je dao izjavo minister vere dr. Janjić.

V Beći pri Feldsuperiorati se na predlog naše stranke nastavi eden kat. dühovnik da poskrbi za naše državljane mrtelnost (smrtno) pokojnih vojakov.

Od hranilnih vlog (penezi v posojilnicah) će ste ne presegajo 5000 Din. letno, ne de trebela plaćati daće.

Šestjezero milijonov kron (šest milijardov kron) bo plaćala Slovenija daće pridöće leto. To je tisti radikalni blagoslov, od šteroga so teliko gućali radikali pri volitvaj. Za te velike terhe ljüdstva ide naša gospoda k radikalom i neide proti njim Radić. Odprite si oči.

Preselitev trgovine!

Naznanjam vsem mojim cenjenim odjemalcem, da sem svojo

železno trgovino

preselil v Dol. Lendavi iz Martonove hiše v prostor Kokotove trgovine (bivša hiša Iššo-ja) Glavna ul'ca šte 56.

Cenjenemu občinstvu se priporočam za obilni obisk. Z odličnim poštovanjem JÓŽEF TOPLAK

Üzletáthelyezés!

Értesitem a nagyabcsült vevőimet, hogy a

vasüzletemet

Dol. Lendaván a Marton-féle házból a Kokot-féle üzlethelyiségbe helyeztem át (volt Issó-ház) fűtőca 56. sz.

Amiért is kérem szives támogatásukat továbbra is, vagyok kiváló tiszteltettel TOPLAK JÓZSEF

Resolucije

V. katoličanskoga shoda.

Dvoje nalogo ma vsaki katoličanski shod: 1. pogledniti i spoznati položaj v šterom se nahaja katoličanstvo i 2. določiti sklepe ali resolucije, to je poti, po šteri naj hodi katoličansko ljudstvo. Ar je pa človeče življenje razdeljeno na vno go vejk i v vsej tej posebnostaj je potrebno, da se vidimo po navukaj Kristušovih, zato pripravljani odbori katoličanskih shodov navadno razdelijo to delo na odseke. Vsaki odsek ma pred se bom posebno plat človečega življenja i jo obdelavle. Letošnji katoličanski shod je meo 7. takših odsekov. Bili so patej: 1. odsek za versko življenje i npravni (npravnost poštenje) prepored, 2. odsek za cerkveno — politična — politična i verska pitanja, 3. šolski odsek, 4. socialni, 5. odsek za narodno prosveto, 6. katoličansko dijaštvo i 7. odsek za leposlovje, znanost i umetnost. Vsaki tej odsekovi je za bodoče življenje i vodstvo narodovo dao na fundamenti krščanskih navukov več sklepov. Ar do tej sklepi tudi nam Prekmurcom na duševni hasek, či se bomo po nji naravnavali, zato je objavimo po vrsti. Pomliti moramo, da smo Slovenci na toj strani Märe meli letos prvokrat priliko se vdeležiti katoličanskoga shoda najmre v vekšem broji.

Resolucije odseka za versko življenje i npravni prerod.

I. Pot verskoga življenja.

1. Peti katoličanski shod znova (kak tudi prvejšnji katoličanski shodi v Ljubljani) prav toplo priporočaja Marijino svestvo, ar vidi v njih, či so v rokaj dobrega vodstva, preskušena sredstva za pošteno življenje po veri, tak v posamičnom človeki kak tudi v družbi.

2. V osvedočenji, da je češčenje Srca Jezušovoga tista pobožnost, štera more, či jo v pravom duhi gojimo, na ednoj strani dati največše zadoščenje božoj pravičnosti za grehe, na drugoj strani pa ravno s takšim haskom človeka od greha odvaditi i napelavati k življenji zatajüvanja i kreposti, prosi katoličanski shod vse duhovne pastere, da čiščenje zanesejo globoko med naš narod. Pozavla pa šče posebi tretji red, Marijine družbe i salezijanska sotrudništva, da to češčenje pospolom širijo, pa pove svojo želo, da bi se družine i društva posvečüvale presv. Srci Jezušovomi, mladenci i moški bi se pa naj združavali v apoštolstvu moškov.

3. Izmed kreposti, štere naj bi se posebno v krili češčenja presv. Srca Jezušovoga gojile, naj bi se posebno priporočala i vpelavala krepost treznosti, ali inači, da bi se ljudje po nagibaj ljubezni do vsega božega odpovedali alkoholnoj pijaci ali popunoma, ali konči oblübili treznost.

II. Skrb za moške i za svetno gospodo.

1. Ar je želeti, da bi se moški bole vdeležüvali verskoga življenja kak dozda, priporočaja katoličanski shod, naj se versko življenje med moškami goji posebno skrbno. Naj se moškom da vsešiom prilika, da se bodo mogli verskih vaj leži vdeležüvati; pripravljajo naj se za nje posebne pobožnosti; govori (predge) prilike za spoved i sv. prečiščavanje, posebno pa duhovne vaje; gojijo naj se i vodijo skrbno Marijine družbe; naj se ne pozabi, da so bile te sprva namenjene samo moškim, v prvov vrsti pa mladencom.

2. Vsa naša mladinska društva, zgrajena na verskom fundamenti, naj bodo tudi v dejanjaj zgled pobožnoga življenja. Društveno življenje naj pobožnoga življenja ne zavira, nego podpira i goji.

3. Ar je versko življenje ljudskih vnožin jako odvisno od toga, kak se svetna gospoda pred njimi oponaša, zato prosi katoličanski shod vse kroge duhovništva, naj posveti svetnoj gospodi posebno dušnopastersko pazlivost. Svetno gospodo pa brez razločka pozavla, da bi pri pogledi na velke versko-npravne* naloge, šteri naj bi naš narod po mišljenji toga katoličanskoga shoda na sebi rešüvao i s pogledom na veliko moč, štero ma dober vzgled, rada gospoda pomagala pri verskih društva i pri društva vaj krščanskoga smilenja pa naj bi svoje versko osvedočenje tudi pred ljudstvom javno kazala pri cerkvenih pobožnostih, posebno pa s prihajanjom k svestvam.

III. Duhovne vaje.

Ar priznavlejo vsi, da nam je obnovitev i poglobitev verskoga življenja nujno potrebna i so v te namen edno najbogše sredstvo duhovne

*) Nraven je tisti, ki, ne samo verje od Boga nazvešcene istine, nego po njih žive, kak Bog zapovidavle.

vaje, priporočaja katoličanski shod vsem vernikom brez izjeme, posebno pa dljaškoj mladini i mladini poprek, da se radi zbirajo k letnim duhovnim vajam. Katoličanski shod pozavla verno slovensko ljudstvo, da kak najbolje daruje za zidanje posebnoga doma za duhovne vaje, šteroga namerevajo dati zidati prezvišeni knez i pišpek dr. Anton Bonaventura Jeglič na Goricanaj (ves) i ga zročiti v vodstvo i skrb redovnikom Družbe Jezušove, kde bi duhovniki, svetna gospoda, dijadi, delavci, mladenci i drugi stani meli priliko v prilicnom časi med letom opraviti duhovne vaje.

IV. Za družino!

Ar je fundament vsega zasebnoga i javnoga življenja družina, zato opominja katoličanski shod, da trbe družinskomi življenji posvetiti največšo skrb.

1. Življenje po društva ne sme biti na škodo družinskomi življenji.

2. Pri vsem našem terjanji za versko šolo nesmeme pozabiti, da je končno največ ležeče na domačoj vzgoji.

3. Stariši naj se dobro zavedajo svojega svetoga i resnoga pozvanja; naj ne pozabijo, da je dober vzgled najmožnejše vzgojno sredstvo.

4. Priporočamo, da se mladenci i dekle, šteri nameravlejo stopiti v zakonski stan, v pravom časi dobro povčijo od duševne i telovne vzgoje dece. Karanja vredni so mešani zakoni (kda je eden zakonski inačiše vere kak drugi.)

5. Da bodo naše družine kem bole prepovene z verskim dthom i bodo v božem varstvu ležej zvršavale svojo nalogo, katoličanski shod znova najtoplejšje priporočaja posvetitev družin presv. Srci Jezušovomi: da se bodo družine zaistino po božem Srci posvečüvale, da bo po družinaj posvečeni ves narod.

V. Proti nenravnosti. (nepoštenosti).

1. Vlada se pozavla, da skrbno čuva i brani javno poštenost. Katoličanski shod terja, naj vsi državni uradniki, ki so za to postavljeni krepko zabranjüjajo vsakše pohüšanje ljudstva, posebno mladine. Odstranjüvati se morajo iz javnih prostorov i izložb (okna v trgovini, kde je blago izloženo) v nepoštene podobe i kepi javne knjižnice za ljudstvo naj se preglednejo i se posojüvanje nepoštenih i protiverskih knjig prepove. Ostro se morajo cenzurirati gledališke predstave, šče ostrejšje pa predstave v kinamo tografi kde se s pomočjov elektrike kažejo gibajoči kepi) ar se tej vdeležüjajo vnožine iz ljudstva najraj pa mladina i se njoj z nedostojnimi predstavami draži domišljija i kvarijo njihove misli. Naj se porabijo vsa dovoljena sredstva, da se preprečijo loški zakoni (vküпно življenje brez zdavanja) i podobne prikazni javnoga pohüšanja. Ples naj se kelko mogoče omeji.

2. Krščanske ženske se opominja, naj delajo čast krščanskomi imeni tudi v tom, da bodo vsikdar varvale dostojnost v obleči i z združeniimi močmi naj delajo na to, da se izrodki moderne nedostojne nošnje zabranijo. Stariše opominja katoličanski shod na sveto dužnost, da v svojih doraščajočih mladenkaj ne podirajo čütenja za sramežljivost s tem, da je oblačijo na način, ki bije sramežljivosti v obraz.

VI. Dobrodelnost.

1. Katoličanski shod z žalostjov spoznavle, da se je po bojni tudi v našem narodi razpasla sebičnost (sebičen je, što samo sebe štima) i nezmerna parovnost pozemelskih dobrotaj: priporočaja katoličanom po vzgledi božega Odküpitela ljubezen do bližnjega v dejanji, štera naj se kaže z vseh delaj telovnoga i duševnoga smilenja; povdarja pa to tem bole, ar svobodomiselni svet kuša krščansko dobrodelnost nadomestiti z gölov humanitetov, štera gleda človeka brezi pogleda na Boga.

2. Ar pa tudi na tom poli le organizirano delo dosegne potrebne namene, zato pozavla katoličanski shod, naj se v vsakoj fari osnove konči edno dobrodelno društvo: či pa ne društvo, bar dobrodelen odbor, šteri obstoji iz zastopnikov večfële stanov, ali pa odsek za dobrodelnost pri tretjem redi sv. Frančiška pa tudi pri Marijinoj družbi.

3. Katoličanski shod povdarja, da je skrb za siromaško, zapuščeno mladino i njeno dobro vzgojo najpotrebnejša dobrodelnost. Zavelo nevarnosti v šteroj se znajde sama sebi prepüščena mladina obojega spola, posebno pa po varašej i v krajaj, kde je dosta fabrik i rokodelcov, pozavla katoličanski shod vse cerkvene i svetne oblasti, kakti i krajevne zastopnike občin, da osnovejo v takšem mesti mladinske dome, kde bi se pod spratnim i za to pozvanim vodstvom mladina rešüvala od nevarnosti na vulicaj, dobila sebi prilicno veselje i razvedrilo pa se versko i pošteno vzgajala. Dale.

Gospodarstvo.

Kmetijska dela v meseci decembri.

Domá: Začnemo z zimskim hišnim delom, kak delati novo i popravljati staro gospodarstvo šker, plesti koše, košare i dr. i predenje prediva. Na konci meseca zaključimo letne gospodarske račune pa napravimo bilanco, štera nam povej, ali smo v gospodarstvu napredüvali ali nazadüvali. Mešamo žito i kukarico, da nam ne spisnivi. Prebiramo sad, če ga šče kaj imamo, da nam ne zagnjili.

Perotnino je dobro krmiti, posebno če je zapadno sneg. Paziti je na pravilno krmljenje govenske živine i svinj, štere krmimo za klanje. Živino spüščajmo večkrat na prosto, da se sprejodl. Ne napajajmo živine s preveč mrzlov vodo, ar njoj to škodi.

Na poli: Orjemo, če vreme to dopüsti, jesensko praho. Deteljüšča pognojmo s pepelom ali pa z umetnim prahom kak Tomašova žilindra, kajnit. Tudi senožati pognojmo s tem umetnim prahom: Gde so pa potöki, pa namakajmo ali preplavljajmo senožati z vodov potočnicov.

V sadovnjaki: Sadveno drevje belimo (štrihamo) z vapnom i ga obdamo z omoti kak koljom, trnjom itd. da je obvarvano pred zavci. Pobiramo gošeničjü gnezda i pokončavlemo krvavo vüš i druge takše živalce. Staromi drevji močno gnojimo z gnojom ali komposom. Tudi je zdaj čas za čiščenje staroga drevja.

V gorica: Pripravljajmo kompos i vozimo gnoj; na sepe dovažamo zemljo. Jesenka kop, gnojenje i polaganje vlačene, gde je to potrebno. Regovlanje zemlje za nove nasade.

V kleti: Dolevanje zavreloga vina i lagvov okoli pik, da se ne dela jeci ali kis. V drugoj polovici meseca pretočimo vino obrvim. Pri pretakanji ne pozabimo na malo zažvepljenje lagvov. V kleti se more občuvati zadostna toplina, štera v najmočnejšoj zimji ne sme iti pod 12°C.

V prostom časi pa čtamo knjige družbe Sv. Mohora, kmetijske knjige i kmetijske novine kak „Kmetovalec“, „Sadjar i vrtnar i Slov. čebelar“. Ka pa je novoga po sveti, pa zvedimo vse fële iz naših političkih „Novin“.

Cene silja doma.

Pšenica	100 kg.	K. 1000—1200—
Žito	" "	1000—
Ječmen	" "	1000—
Oves	" "	900—
Kukorica	" "	900—

Cene živine.

Govedina	1 kg.	K. 100—
Teletina	" "	" 120—
Svinjsko meso	" "	" 100—
Mast	" "	" 160—
Slanina	" "	" 180—

Zagrebečka borza

dne 20. novembra 1923.

Amerikanski dolar 1 dolar	K 344—
Austrijska krona 100 K	K —50
Čeho-Slov. krona 1 K	K 10—
20 kronski zlat	K 1200—
Francoski franc 1 frank	K 19—
Madjar. K 100 (nova em.)	K 1.40
Švic. fran. 1 fr.	K 62—
Talijanske lire 1 lira	K 15.20
Zürich:	
Dinar 100 Din.	Šv. frcs 6.50

Pošta.

Trplan Pavel Ivanovci. Kalendar ste plačali i smo Vam ga že pred ednim mesecom odposlali. Zglasite se na pošti i pri Vašem pismonoši. I. T. Rankovci. Dodatek dobili prepozno.

SLOVENSKA BANKA

podružnica Dolnja Lendava

plača najbolje

dolarje in zlate peneze.